

БІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МАЛЯРИОГЕННОЇ СИТУАЦІЇ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Бодня К. І., Газзаві-Рогозіна Л. В., Філіпцова О. В., Набока О. І.
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Актуальність. У даний час при високому розвитку фармацевтичних засобів досі існує ряд ендемічних інфекційних захворювань, інфікування якими, може призвести до смерті. Одним з таких захворювань є малярія.

В Україні в цілому та в Харківській області, зокрема, є умови для виникнення і поширення малярії *vivax*, а посилена міграція населення робить цілком реальним завезення малярії, викликаної і іншими її збудниками.

Мета роботи. Проаналізувати біологічні аспекти маляріогенної ситуації в Харківській області.

Матеріали та методи. Проаналізована ентомологічна та метеорологічна ситуація в Україні та в Харківській області за даними Українського центру з контролю та моніторингу захворювань Міністерства охорони здоров'я України та Харківського обласного лабораторного центру.

Отримані результати. За даними Українського центру з контролю та моніторингу захворювань Міністерства охорони здоров'я України у 2015 році серед цивільних громадян зареєстровано 51 випадок завізної малярії з 3 летальними наслідками від тропічної малярії (відповідно проти 50 завізних з 2 летальними у 2014 році), з яких громадянами України було завезено 45 випадки (88%), іноземними – 6 (12%).

Найбільше випадків було виявлено в Одеській області – 10, м. Київ – 8; Дніпропетровській, Київській та Львівській областях – по 5; Харківській, Черкаській – по 3.

За даними Харківського обласного центру з гідрометеорології кінець весни 2015 року був жарким. Температура доходила до + 30 °С. Літо 2015 р. було помірним, з достатньою кількістю опадів. Осінь була теплою, дощовитою, максимальна температура доходила до + 25 °С.

Сезон ефективного зараження малярійних комарів збудником триденної малярії *P. vivax* у 2015 р. в Харківській області розпочався у II декаді травня. Закінчення сезону ефективного зараження комарів припадало на III декаду серпня.

Все вищезазначене демонструє покращення екологічних умов у можливому розповсюдженні завізних випадків малярії.

Епідеміологічна ситуація з малярії ускладнюється у зв'язку з погіршенням ентомологічного контролю за переносниками – кровосисними комарами. Після реформування санітарно-епідеміологічної служби, яке відбулось у грудні 2012 року, було значно скорочено паразитологічно-ентомологічну ланку.

В Харківській області за 2012 рік, у порівнянні з 2011 роком, середній показник чисельності преімагінальних стадій комарів *p. Anopheles* збільшився на 3,9%.

На території області у 2015 році було зареєстровано 2726 водоймищ, з них анофелогенних – 1825 (67%). Протималярійні гідротехнічні роботи проводилися в усіх галузях - від робіт, що ведуть до ліквідації виплоду комарів, до робіт, що створюють умови непридатні для розвитку личинок. В 2015 році середньосезонний показник чисельності личинок малярійних комарів у водоймищах області склав 12,8 екз. на 1 м², у 2014 році – 14,4. Обробки водоймищ проти личинок комарів у 2015 році в області не проводились.

Висновки. Таким чином, ситуація з малярії в Україні в цілому та в Харківській області зокрема, залишається нестійкою і є сприятливі умови для поширення цієї хвороби, про що свідчать: постійний завіз малярії на територію України, в основному, в сезон передачі малярії, сприятливі умови для поширення хвороби (наявність і стабільна чисельність переносників збудників малярії в усіх регіонах України), відсутність вітчизняних дезінсектантів для регуляції чисельності малярійних комарів.